

**Школа резерву керівних кадрів
закладів освіти м. Одеса**

Фінансово-господарська діяльність керівника закладу освіти

Директор Одеського ліцею «Приморський»

Інна Усова

Закон України «Про освіту» визначив автономію закладів освіти як право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, що полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень... щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених законом.

Поняття «автономія» – це право самостійно здійснювати внутрішнє управління розробляти освітні програми

визначати режим роботи

визначати структуру навчального року

Керівник має право

призначати та звільняти педагогічних працівників

Керівники закладів освіти мають низку повноважень, серед яких:

1

самостійно здійснювати безпосереднє управління закладом і нести відповідальність за освітню, фінансово-господарську та іншу діяльність закладу освіти;

2

організовувати діяльність закладу освіти;

3

вирішувати питання фінансово-господарської діяльності закладу освіти;

4

призначати на посаду та звільняти з посади працівників, визначати їх функціональні обов'язки;

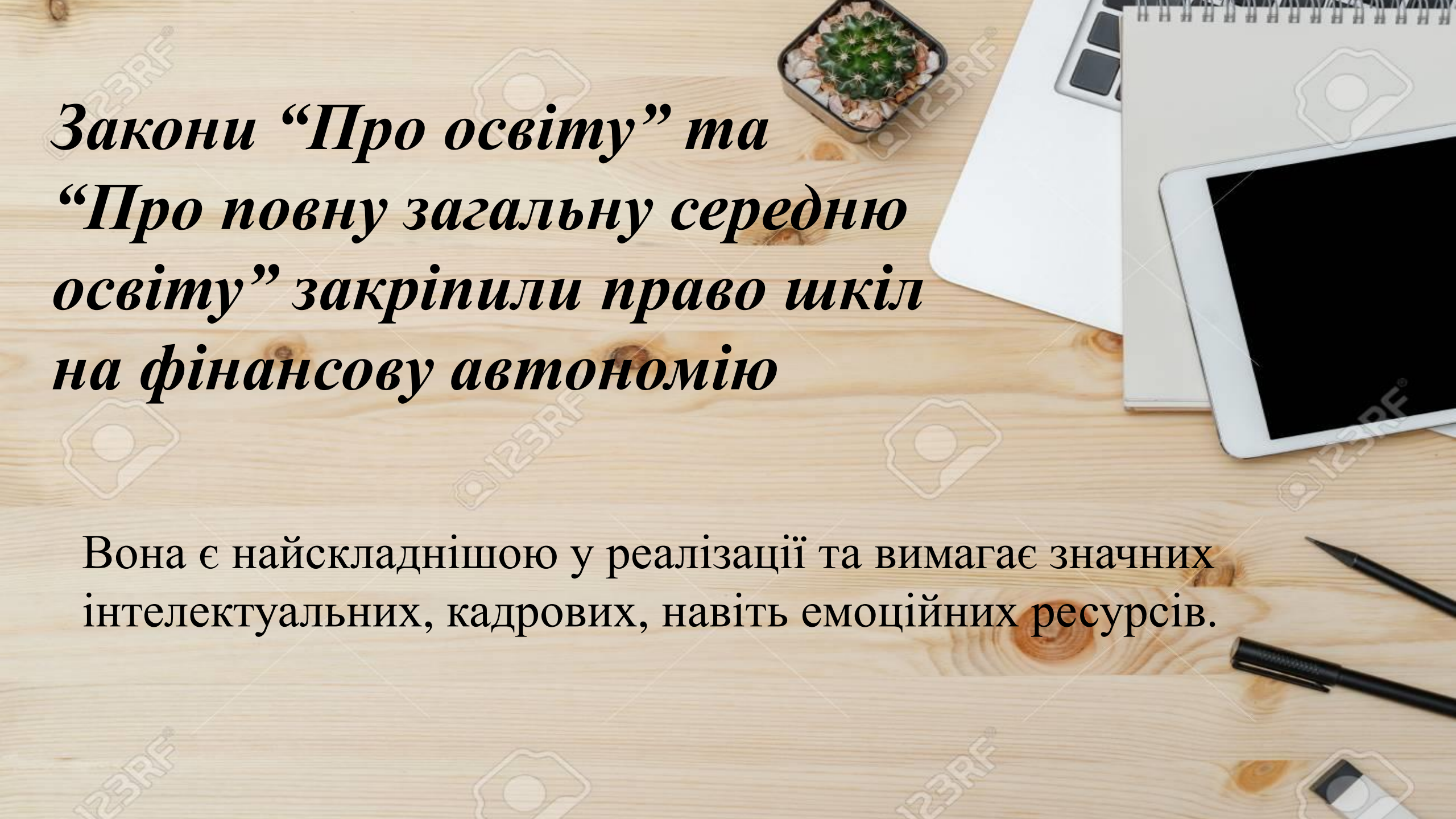

5

самостійно затверджувати штатні розписи на підставі Типових штатних нормативів закладів.

Що ми розуміємо під поняттям «фінансово-господарська діяльність»

Заклад має право на придбання необхідного обладнання та інші матеріальні ресурси, користуватися послугами будь-якого підприємства, установи, організації або фізичної особи, фінансувати за рахунок власних надходжень заходи, що сприяють поліпшенню соціально-побутових умов учасників освітнього процесу.

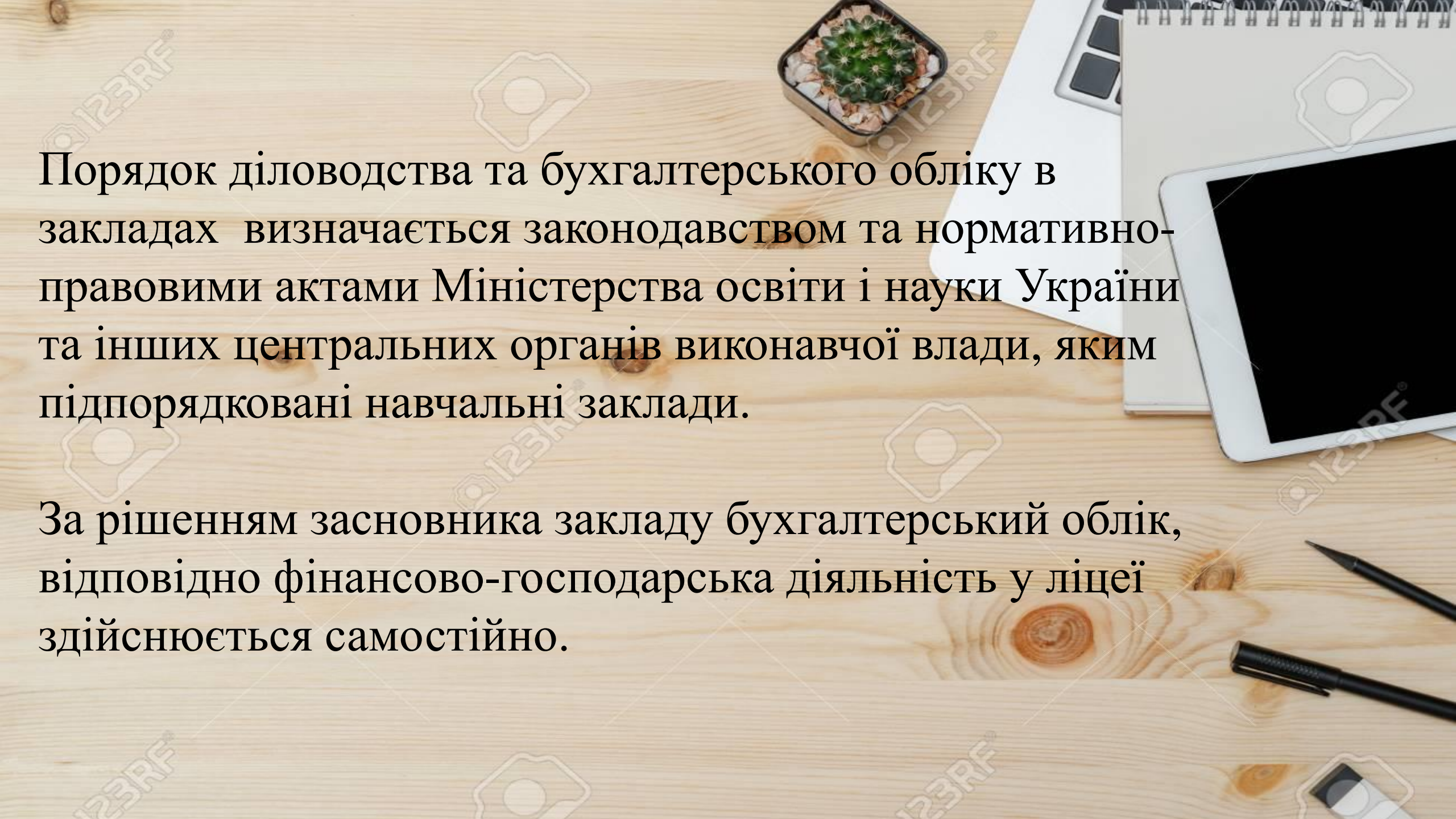
*Закони “Про освіту” та
“Про повну загальну середню
освіту” закріпили право шкіл
на фінансову автономію*

Вона є найскладнішою у реалізації та вимагає значних інтелектуальних, кадрових, навіть емоційних ресурсів.

Фінансова автономія -

- Право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень

Рішення про фінансову автономію закладів освіти приймається на рівні місцевої влади та депутатського корпусу.

A top-down view of a wooden desk. In the upper right, there is a silver laptop and a white tablet with a black screen. A small green cactus in a square pot sits on the desk. A black pen and a black pencil are in the lower right. The background is a light-colored wood grain.

Порядок діловодства та бухгалтерського обліку в закладах визначається законодавством та нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України та інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади.

За рішенням засновника закладу бухгалтерський облік, відповідно фінансово-господарська діяльність у ліцеї здійснюється самостійно.

Що потрібно зробити, щоб
запровадити фінансову автономію?
З чого починати?
Які послідовні кроки треба зробити?

Розроблення плану дій та визначання заходів для його реалізації

Створення ініціативної творчої групи

Обговорення можливості запровадження автономії з батьками та педагогічним колективом

Оформлення та реєстрація змін відповідно до вимог чинного законодавства

Ознайомлення з нормативно- правовою базою для обґрунтування автономії

1

**Обговорення можливості
запровадження автономії з
батьками та педагогічним
колективом**

2

**Ознаймлення з нормативно-
правовою базою для
обґрунтування автономії**

3

**Створення ініціативної
творчої групи**

4

**Розроблення плану дій та
визначання заходів для
його реалізації**

5

**Оформлення та реєстрація
змін відповідно до вимог
чинного законодавства**

Схема фінансування школи

Загальнодержавний бюджет (Міністерство освіти і науки та Міністерство фінансів України)

Місцевий бюджет (нормативне фінансування, програми, надбавки)

Районний бюджет (програми, цільове фінансування, утримання приміщень тощо)

Бюджети шкіл району

A top-down view of a wooden desk. On the right side, there is a silver laptop, a white tablet with a black screen, and two black pens. In the upper right, a small green cactus in a square pot sits on a bed of white pebbles. The desk surface is light-colored wood with visible grain and knots. The text is centered on the left side of the image.

Основним джерелом наповнення
шкільних кошторисів є місцеві і
державний бюджети.

Фінансова автономія школи

Загальнодержавний бюджет (Міністерство освіти і науки та Міністерство фінансів України)

Місцевий бюджет (нормативне фінансування, програми, надбавки)

Школа (учні, утримання школи, заробітна плата, комунальні послуги, придбання товарів, тощо)

Фінансова діяльність - це

- власні рахунки школи
- швидке та ефективне використання бюджетних коштів, які виділені закладу
- прозоре надходження та використання додаткових коштів
- наявність та використання спеціального фонду

Порядок діловодства і бухгалтерського обліку в закладі освіти визначає керівник відповідно до законодавства.

Дозволяється залучення додаткових джерел фінансування

Для ведення самостійної фінансово-господарської діяльності необхідно:

- здійснити державну реєстрацію та внести відповідний запис у ЄДР;
- оформити та отримати Свідоцтво про державну реєстрацію;
- відкрити в органах Казначейства реєстраційний та спеціальний реєстраційний рахунки для обліку операцій із виконання загального та спеціального фонду кошторису;
- скласти індивідуальні кошториси, плани асигнувань загального фонду бюджету, плани спецфонду тощо;
- створити бухгалтерську службу;
- затвердити Положення про облікову політику.

Які основні документи мають бути у закладу освіти, що самостійно здійснює фінансово – господарську діяльність ?

Кошторис

Штатний розпис

Кошторис складається з двох частин

надходження

З чого, на вашу думку,
складається ця частина
кошторису?

ВИДАТКИ

А частина кошторису
«видатки» які має складові?

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
28.01.2022 № 57 (у редакції наказу
Міністерства фінансів України від 04
грудня 2015 року N 1116)

Затверджений у сумі:
Чотири мільйона двісті сімдесят сім
тисяч двісті шістьдесят чотири
200,00 грн

(сума словами і цифрами)

КОШТОРИС
на 2023 рік

19198513 Одеський ліцей «Приморський» Одеської міської ради Одеської області

(код за ЄДРПОУ та найменування бюджетної установи)

м. Одеса

(найменування міста, району, області)

Вид бюджету міський.

код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету 06 Одеський ліцей «Приморський» Одеської міської ради Одеської області.

код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету

(код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів* 0611021 Надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти за рахунок коштів місцевого бюджету)

(грн)

Найменування	Код	Усього на рік		РАЗОМ
		загальний фонд	спеціальний фонд	
1	2	3	4	5
НАДХОДЖЕННЯ - усього	x	4 257 200,00	20 000,00	4 277 200,00
Надходження коштів із загального фонду бюджету	x	4 257 200,00	x	4 257 200,00
Надходження коштів із спеціального фонду бюджету, у тому числі:	x		20 000,00	20 000,00
надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	25010000	x	20 000,00	20 000,00
(розписати за підгрупами)				
Плата за оренду майна бюджетних установ, що здійснюється відповідно до Закону України "Про оренду державного та комунального майна"	25010300	x	20 000,00	20 000,00
інші оренди власних надходжень бюджетних установ	25020000	x		
(розписати за підгрупами)				
інші надходження, у тому числі:		x		
інші доходи (розписати за кодами класифікації доходів бюджету)		x		
фінансування (розписати за кодами класифікації фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання)		x		
повернення кредитів до бюджету (розписати за кодами програмної класифікації видатків та кредитування бюджету, класифікації кредитування бюджету)		x		
		x	**	**
ВИДАТКИ ТА НАДАННЯ КРЕДИТІВ - усього	x	4 257 200,00	20 000,00	4 277 200,00
Поточні видатки	2000	4 257 200,00	20 000,00	4 277 200,00
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2100	2 452 700,00		2 452 700,00
Оплата праці	2110	2 010 400,00		2 010 400,00
Заробітна плата	2111	2 010 400,00		2 010 400,00
Грошове забезпечення військовослужбовців	2112			
Суддівська винагорода	2113			
Нарахування на оплату праці	2120	442 300,00		442 300,00
Використання товарів і послуг	2200	1 804 500,00	20 000,00	1 824 500,00

Видатки на відрядження	2250		
Видатки та заходи спеціального призначення	2260		
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	1 262 300,00	1 262 300,00
Оплата теплопостачання	2271	962 300,00	962 300,00
Оплата водопостачання та водовідведення	2272	99 100,00	99 100,00
Оплата електроенергії	2273	181 800,00	181 800,00
Оплата природного газу	2274		
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	19 100,00	19 100,00
Оплата енергосервісу	2276		
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280		
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281		
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282		
Обслуговування боргових зобов'язань	2400		
Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	2410		
Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	2420		
Поточні трансферти	2600		
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	2610		
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	2620		
Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	2630		
Соціальне забезпечення	2700		
Виплата пенсій і допомоги	2710		
Стипендії	2720		
Інші виплати населенню	2730		
Інші поточні видатки	2800		
Капітальні видатки	3000		
Придбання основного капіталу	3100		
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110		
Капітальне будівництво (придбання)	3120		
Капітальне будівництво (придбання) житла	3121		
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3122		
Капітальний ремонт	3130		
Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	3131		
Капітальний ремонт інших об'єктів	3132		
Реконструкція та реставрація	3140		
Реконструкція житлового фонду (приміщень)	3141		
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142		
Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	3143		
Створення державних запасів і резервів	3150		
Придбання землі та нематеріальних активів	3160		
Капітальні трансферти	3200		
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	3210		
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	3220		
Капітальні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	3230		
Капітальні трансферти населенню	3240		
Надання внутрішніх кредитів	4110		
рівнів	4111		
Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям	4112		
Надання інших внутрішніх кредитів	4113		
Надання зовнішніх кредитів	4210		
Нерозподілені видатки	9000		

Директор

Головний бухгалтер

(підпис)

Інна УСОВА

(підпис)

Ольга СЕЛЕЗНЬОВА

Освітня субвенція.
На що вона спрямовується?

Освітня субвенція спрямовується на оплату праці педагогічних працівників з нарахуваннями.

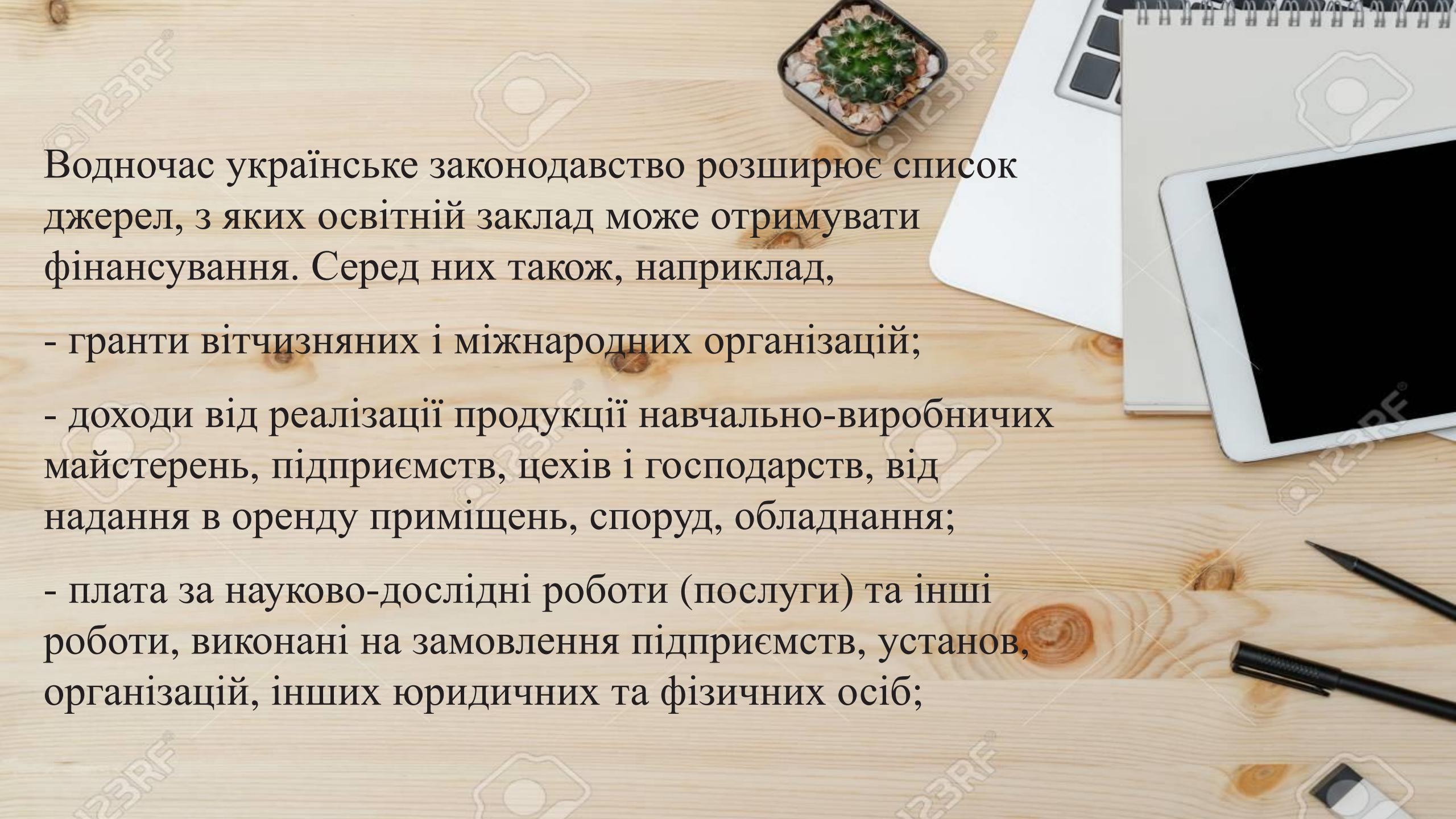
Кошти інших трансфертів із державного бюджету можуть спрямовувати на підвищення кваліфікації педагогічних працівників, забезпечення учнів та вчителів підручниками (посібниками), навчальними посібниками, навчальним обладнанням, засобами навчання та на інші цілі, передбачені законодавством

Кошти місцевого бюджету.
Спрямовуються на

За рахунок місцевих бюджетів покриваються усі інші витрати на шкільну освіту, включаючи бюджет розвитку (*оплату праці всіх інших служб, що сприяють роботі школи, а саме – бібліотеки, медичного кабінета, робітників по обслуговуванню, бухгалтерії тощо*)

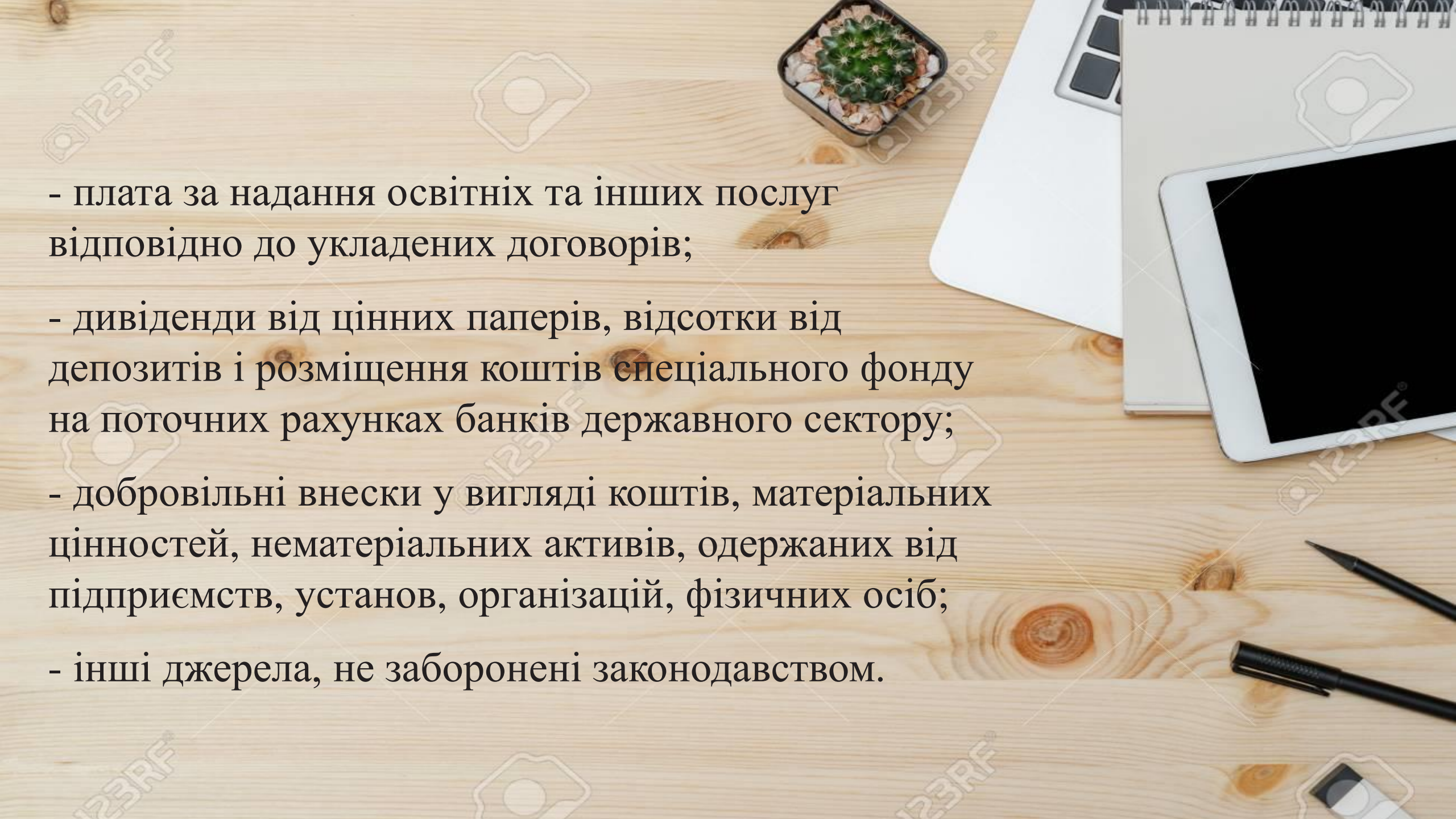
Фінансова автономія

У разі автономної бухгалтерії керівник має право самостійно вирішувати, які питання є першочерговими); економія на комунальних платежах (наприклад, школа може укласти угоди з постачальниками послуг напряму й обирати найвигідніший варіант); самостійний вибір підрядників; самостійне здійснення закупівлі; впровадження сучасних програмних продуктів, особливо у сфері бухгалтерії; можливість спрямовувати кошти на надбавки та премії персоналу.

A top-down view of a wooden desk. On the desk, there is a silver laptop, a white tablet with a black screen, a black pen, a black pencil, and a small potted cactus in a square container. The background is a light-colored wooden surface with a visible grain.

Водночас українське законодавство розширює список джерел, з яких освітній заклад може отримувати фінансування. Серед них також, наприклад,

- гранти вітчизняних і міжнародних організацій;
- доходи від реалізації продукції навчально-виробничих майстерень, підприємств, цехів і господарств, від надання в оренду приміщень, споруд, обладнання;
- плата за науково-дослідні роботи (послуги) та інші роботи, виконані на замовлення підприємств, установ, організацій, інших юридичних та фізичних осіб;

-
- плата за надання освітніх та інших послуг відповідно до укладених договорів;
 - дивіденди від цінних паперів, відсотки від депозитів і розміщення коштів спеціального фонду на поточних рахунках банків державного сектору;
 - добровільні внески у вигляді коштів, матеріальних цінностей, нематеріальних активів, одержаних від підприємств, установ, організацій, фізичних осіб;
 - інші джерела, не заборонені законодавством.

Фінансова автономія надає можливість

- **більш точно виписати доходи та видатки в кошторисі, залучати позабюджетні кошти під проєкти чи програми, більш дієво брати участь у проєктах на краудфандингових платформах, залучати гранти, надавати додаткові освітні послуги, здавати в оренду приміщення чи територію, навіть банально – сортувати сміття й на цьому також заробляти.**

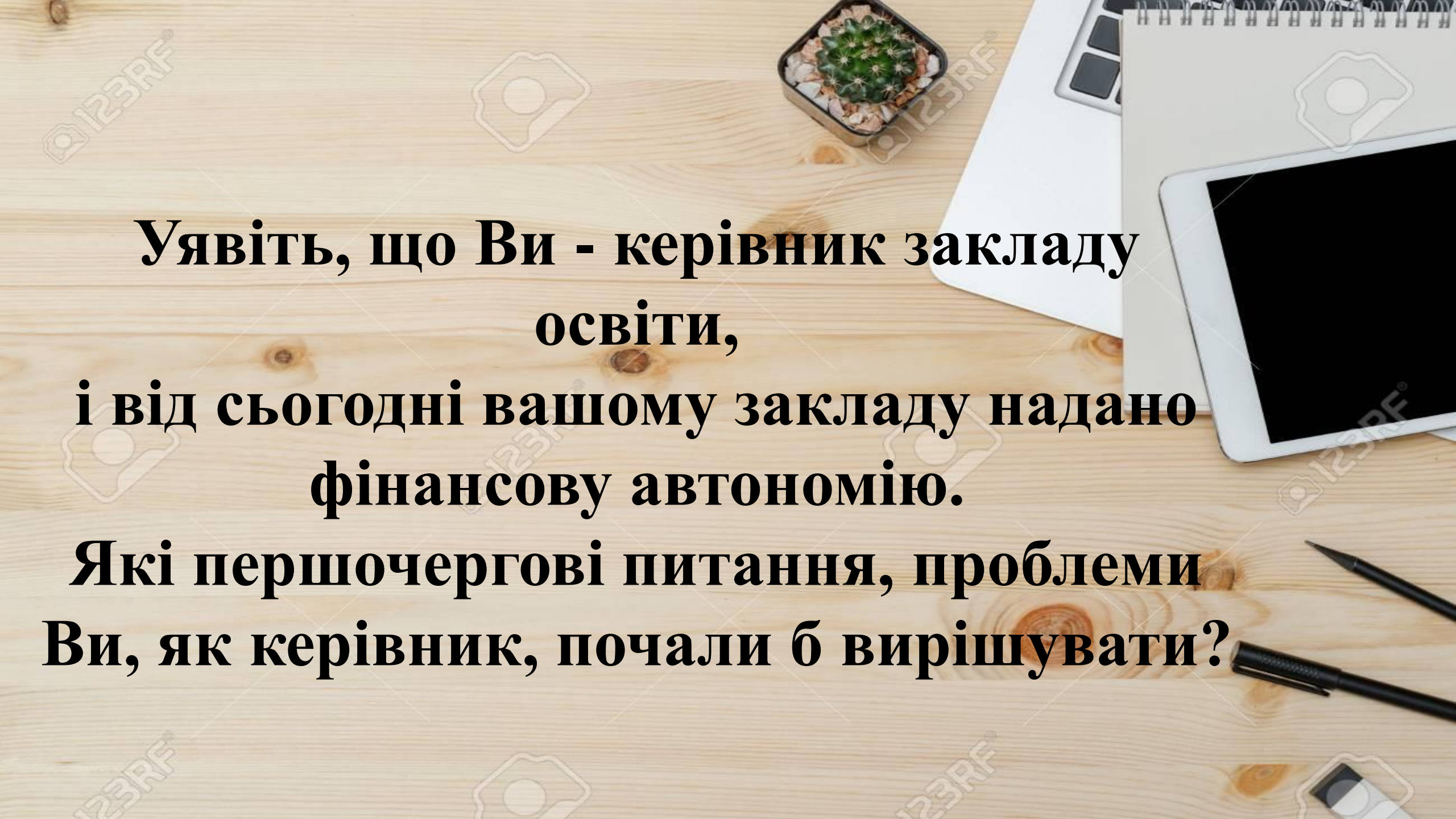
Переваги фінансової автономії

Перехід від отримання коштів за кодами економічної класифікації видатків (КЕКВ) до фінансування єдиною сумою.

Залучення додаткових фінансових ресурсів:

- запровадження додаткових освітніх послуг;
- отримання спонсорської допомоги;
- залучення благодійних внесків безпосередньо на свої реєстраційні рахунки та використання їх на актуальні потреби закладу;
- економія на комунальних платежах.

- Самостійний вибір організацій, установ тощо, з якими укладються угоди на послуги та товари.
- Самостійне прийняття рішення щодо витрат, зокрема, першочергових.
- Самостійне здійснення процедур закупівлі товарів та послуг.
- Упровадження сучасних програмних продуктів та систем бухгалтерського обліку.
- Спрямування заощаджених коштів на преміювання працівників закладу.

**Уявіть, що Ви - керівник закладу
освіти,
і від сьогодні вашому закладу надано
фінансову автономію.
Які першочергові питання, проблеми
Ви, як керівник, почали б вирішувати?**

Отже, керівнику закладу освіти необхідно поставити перед собою декілька питань перед прийняттям рішення про перехід на самостійну фінансово – господарську діяльність...

Чи вигідна школі фінансова автономія?

Як розпочати фінансову автономію в школі?

Якими є плюси й мінуси, підводні камені?

Чого не вистачає школі для запровадження фінансової самостійності?

КОРИСНІ ПРОСВІТНИЦЬКІ РЕСУРСИ ЩОДО ФІНАНСОВОЇ АВТОНОМІЇ ДЛЯ ОСВІТНІХ УПРАВЛІНЦІВ ТА КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

методичні рекомендації “Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи”, підготовлені шведсько-українським проєктом “Підтримка децентралізації в Україні”;
вебінар “Бухгалтерське обслуговування та фінансова автономія закладів освіти” від “Освіта у нових громадах від А до Я” в межах швейцарсько-українського проєкту **DECIDE** (Децентралізація для розвитку демократичної освіти).

КОРИСНІ ПРОСВІТНИЦЬКІ РЕСУРСИ ЩОДО ФІНАНСОВОЇ АВТОНОМІЇ ДЛЯ ОСВІТНІХ УПРАВЛІНЦІВ ТА КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Також [за посиланням](#) можна переглянути трансляцію заходу “Автономія та прозорість фінансових процесів у закладах освіти: покращуємо якість освіти”.

Для організації шкільного громадського бюджету – потужного інструменту залучення молоді до прийняття рішень, які їх стосуються, опрацюйте [“Шкільний громадський бюджет. Інструментарій для впровадження”](#), розроблений у межах проєкту Ради Європи “Сприяння участі громадян у демократичному процесі прийняття рішень в Україні”.

зі статті <https://eo.gov.ua>